

Stern Zoltán Rehabilitációs Igazolása

Ez a rehabilitációs papírom, amit a Lvovi kerületi bíróság 1962-ben állított ki.

IGAZOLÁS

A Lvovi területi bíróság 1962. szeptember 27-én érvénytelenítette a volt különleges tanács 1941. június 7-én, Stern Mojsejevics Zoltán elítélt és társai ügyében hozott döntését, és mivel tevékenységüket nem találta törvénybe ütközőnek, Stern M. Z.-t rehabilitálta.

C. Rudik, a Lvovi területi bíróság elnöke

*****

Annak köszönhetően, hogy a huszadik kongresszus elítélte Sztálin személyi kultuszát, 1962 októberében rehabilitáltak. A Lvovi megyei bíróság vizsgálta ki az ügyemet, és megállapította, hogy a fasiszta Magyarországon zsidóüldözés áldozata voltam, és a szovjet határ átlépése nem volt bűncselekmény. [Stern Zoltán 1940-ben szökött át a Szovjetunióba az akkor Magyarországhoz tartozó Kárpátaljáról. A határról egyenesen börtönbe, majd a Gulagra vitték, ahol 7 évet töltött. -- A szerk.]

Sztálin 1953. március ötödiki halála nem volt számomra olyan nagy csapás, mint a szovjet emberek többségének. Én mindenre kicsit kívülről néztem, és többet fogtam föl, mint azok az emberek, akik a szovjethatalom alatt születtek és nőttek fel. A lágereket megjárta embereknek viszont nem volt sok illúziója. Tisztában voltam azzal, hogy Sztálinnak tudnia kellett arról, mi történik az országban, az ő áldása nélkül mindez nem történhetett volna meg. Ráéreztem erre, és Hruscsovnek a huszadik pártkongresszuson mondott beszéde tovább erősítette meggyőződésemet a sztálini rendszer bűnösségében.

Az igazat megvallva, a kommunizmus eszméiben sok jó dolog van. Az már egy másik kérdés, hogy mit csináltak ezekből az eszmékből Sztálin és az utódai. Én ezt a saját életemben tapasztaltam meg. Mindaddig, amíg el nem kerültem a Szovjetunióba, nem tudtam elképzelni, mi zajlik ott. Moljakba [Kolima] érkezésem előtt ezerötszáz vagy ezerhatszáz lágerlakót lőttek ott le. Rengeteg ember halt meg. És nem ez volt az egyetlen láger, amelynek foglyait egyetlen nap leforgása alatt kivégezték. Egyrésztől én ezt összekapcsoltam Sztálin nevével, másrésztől viszont mégsem hittem el, hogy egy hatalmas ország vezetője ennyire kegyetlen lehet. Hiszen, bárhogy is volt, a második világháború alatt az emberek Sztálin nevével mentek a csatába, milliók hittek benne feltétel nélkül. Persze, az emberek tudtak bizonyos dolgokról, de sok mindent nem tudtak, sok mindent pedig nem akartak észrevenni.